

ÁRA 300 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 11500 K.
Félévre 5800 K. Negyedévre 3000 K.
Egyes szám ára ... 300 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 48. szám.

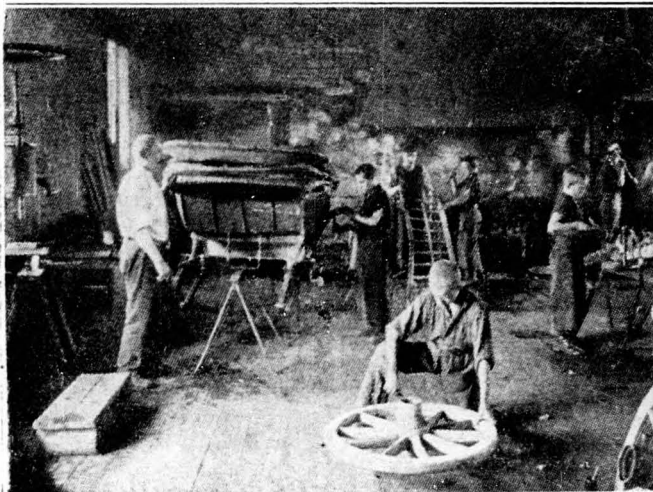
Vasárnap, december 2.

Zürzavar.

A pénz elértéktelenedésének társadalmi szempontból egyik legsúlyosabb következménye az, hogy a kereseti viszonyokban rendkívüli eltolódások történtek. A békés fejlődés folyamán a munka, a pénz és az áru között bizonyos arányok alakultak ki, amelyekre biztosan támaszkodhattunk és költségvetést építhettünk akár egy évtizeddel előre is. Szabályozódtak azok a lehetőségek, hogy egyik vagy másik foglalkozás után mennyit kereshetünk s a különböző foglalkozások és munkanemek keresőképessége összeigazodott. Most tökéletesen felbomlott minden arány. Káprázatosan megváltozott a munkakereset ahhoz képest, hogy ki mivel foglalkozik; megváltozott a munka és az áru ára ahhoz képest, hogy milyen szükségletünket elégítjük ki. Ha valaki át-aludta volna az utolsó kilenc évet és most újra kezdené az életet, bizonyosan megtévelytené az élet mai zürzavaros értékrendszere.

Már ott kezdődik a zürzavar, hogy a vagyonos ember tönkrement, a kispénzű ember pedig vagyonossá vált anélkül, hogy ehhez az átváltozáshoz az egyik vagy másik tudatosan hozzájárult volna. Mily nagy különbség az, hogy kinek mi-ben feküdt a vagyona! A földbirtok megkét-háromezerszeresítette a rossz koronákban kifejezett értékét s emellett jó megélhetést is biztosított. A házbirtok értéke kisebb mértékben emelkedett és mellette éhen lehetett halni. Aki járadékpapírosokat vett, mondjuk százezer koronáért, az ma koldulni mehet. Aki jó részvényjegyekbe fektette a pénzét, annak máig a százezer koronája ezer millióra is nőhetett. Tökéletes véletlenség, hogy a nagy gazdasági válság kit, hol talált.

A munka értékelése is a bolondok táncát járja. Csak néhány adattal jellemezzük a szembe-ötölő aránytalanságokat. Ez év augusztus havában egy dolgozó polgári család eladott egy lábszönyeget s a lábszönyeg ára többet keresett koszt-üzletben, mint a reggeltől estig dolgozó ötagú



Hadiárvák műhelyei Székesfehérvárott.

Balról: Kovácsműhely. — Jobbról: Asztalosműhely.

család. A birtokrendező bíró tizenötezer koronát kap egy olyan ügynek az áttanulmányozásáért és előadásáért, amely ügyben csupán egyetlen részletkérdést képviselő ügyvéd tízmillió koronát kapott. Budapest fényesebb élettermeiben kettőtől — ötezer korona borralalót is fizetnek a pincérnek azért, hogy a vacsora árát felszámítja és elfogadja. Ugyanezért a pénzért egy másik ember reggeltől estig széiben, esőben dolgozik. Ha az író a sürgős cikk kéziratát konflison viszi el a szerkesztőségbe, tiszteletdíja fuvardíjra is alig futja. Ügyes tőzsdébizományos könnyen megkeres napi kétháromszázezer koronát, ezalatt a középhivatalnok megkeres tizet, a suszter huszat, a szántóvető ötöt; ez utóbbi összegért a jövedék egyetlen havannaszivart ad. Minek folytassuk tovább! Elég ennyi is annak igazolására, hogy megbomlottak az értékarányok és a munka értékét nem a készütség, a fáradság és az idő állapítja meg, hanem az, hogy a munkás beleesik-e a konjunkturákba. Az él legjobban, aki a közönség nyereszkező vágya, hiúsága és élvezetekre való törekvései után szedi a vámot.

Az értékeléseknek ez a zürzavaros állapota súlyos szociális és erkölcsi következményekkel fenyegeti a társadalmat s ez a felfordulás lényegében mind abból származik, hogy nincs állandó értékű koronánk, hiányzik tehát az a biztos érték-mérő, amelyhez a gazdasági élet hozzáigazodhatna. Ma azoknak dől a haszon, akik ott helyezkedtek el, ahol a pénz romlásából keletkezik a nyereség.

A korona értékének állandósítása tehát feltevése a mai anarchiából való menekülésnek, a koronát pedig csakis külföldi kölcsön segítségével lehet állandó értékűvé tenni. Ezért a külföldi kölcsön megszerzése a legfontosabb országos ügy; ez a jobbrafordulás tengelye.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnökének összehívására a parlamenti pártok vezetői

pártközi értekezletre

gyűltek össze és elhatározták, hogy tekintettel a szóbanforgó nagy országos érdekekre, biztosítják a parlament munkarendjét és hogy különösen azokat a törvényjavaslatokat, amelyek összefüggésben vannak a külföldi kölcsönrel, lehetőleg simán, nagyobb összehívások nélkül, szenvedélyes vitáktól mentesen tárgyalják le. Ezt az indítványt az összes jelenlévő képviselők pártkülönbség nélkül helyesléssel fogadták. Bethlen István gróf miniszterelnök bejelentette, hogy még ez év folyamán letárgyalják a földreformnovellát és különösen a felhatalmazási javaslatot, továbbá a Budapest székesfővárosi és vidéki törvényhatósági választásokról intézkedő törvényjavaslatot. Az összes pártok képviselői helyesléssel vették tudomásul, hogy a kormányának szándéka a földreform-

novellát és a felhatalmazási javaslatot az év folyamán minden körülmények között letárgyalatni.

A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága tárgyalta az Ulain-ügyet.

Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő és az ügyben szereplő egyének meghallgatása után Mikovényi Jenő előadó indítványára elhatározták, hogy javasolják a nemzetgyűlésnek, függeszse fel Ulain Ferenc mentelmi jogát, ami pedig a fogvatartást illeti, azt javasolják a nemzetgyűlésnek, mondja ki, hogy nem lát okot fennforogni arra, hogy a fogvatartást megszüntessék.

A külföldi kölcsönről.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága londoni ülésén meghallgatta Kállay Tibor pénzügyminisztert, aki a külföldi kölcsön ügyében a magyar álláspontot fejtette ki és újabb adatokat terjesztett a bizottság elé. Ellentétben az osztrák kölcsönrel, a magyar kölcsönt nem fogják a külföldi kormányok nemzetközileg biztosítani, hanem oly tételekre és jövedelmekre lesz alapítva, amelyek teljesen biztosak és amelyek Ausztria esetében nem voltak figyelembe vehetők. A kölcsönösszeg valószínűleg 12 és 20 millió font sterling között fog mozogni. (Az angol font árfolyamát 90.000 magyar papíros koronával számítják, ez az összeg 1080—1800 milliárd magyar papíros koronának felel meg.)

*

Neubauer Ferenc nemzetgyűlési képviselő a Házban beterjesztette az együttes bizottságok jelentését

a földreformnovelláról.

A nemzetgyűlés a javaslatot a sürgősség kimondásával tűzte napirendre.

A mezőgazdasági termelés előmozdítására a Ház három fontos törvényjavaslatot szavazott meg, nevezetesen a Duna-Tisza-völgy vízsabályozó és ármentesítő társulatok alakításáról, a mezőgazdasági megmunkálásra alkalmas területek lecsapolásáról és a búzaértékről szóló zálogkötvények kibocsátásáról. Ez utóbbi által lehetővé teszik a hosszú lejáratú mezőgazdasági hitelt.

A nemzetgyűlés törvényerőre emelte a szőlőtelepítésnek, továbbá a szőlő és szőlőoltványok termesztésének a szabályozásáról szóló javaslatot, valamint a bortörvény módosítását. Ennek a fontosabb intézkedéseit már szeptemberben rendeltileg léptették életbe.

+MEZŐGAZDASÁG+

A kecske tejéről.

Irta: dr. Windisch Rikárd.

Már a háború alatt is szaporodott a fejős kecskék száma, amely utóbbi még később növekedett is. A kecske tejéről, annak összetételéről, minőségéről és sajátosságairól a köztudatban igen eltérő vélemények hallhatók.

Ha a kecsketej kémiai összetételét összehasonlítjuk a tehén tejével, olyan adatokat nyerünk, amelyek alapján hozzávetőleg értékelhetjük azt.

Az összehasonlításhoz a keszthelyi piacról származó, általam megvizsgált, tehéntejmintákat használok:

Akadémiai tehén-	Keszthelyi kifogástalan piaci		
szeti tej.	1912—1913. évek.	1908/9.	1911. év.
106 minta átlaga	101 minta átlaga	160 minta átlaga	
Fajsúly	1'0324	1'0318	1'0321
Száraz anyag	13'08%	13'00%	12'97%
Zsír	3'97%	3'98%	3'96%
Zsirmentes száraz anyag	9'11%	9'02%	9'01%

Általában a főtiekhez hasonló a kecsketej kémiai összetétele is. Ez utóbbi kissé több zsírt és albumint, va-

lamivel kevesebb vizet és tejcukrot tartalmaz és azért valamivel sűrűbb. Színe inkább sárgásba játszó.

Tisztán tartott, jól szellőztetett istállóban álló, kifogástalanul tisztán fejt kecskék, amelyek tejét tisztán kezelik és ugyanígy eltartják, teljesen kifogástalan — semmiféle idegen szagot nem árasztó — tejet szolgáltatnak.

A kecske tejhozama naponta 3 deciliter és 3 liter között ingadozó és elérheti egy év alatt átlagban a kecske élő súlyának — 30 kg. — tíz-tizenkétszeresét, tehát 300—360 kg.-ot is. A kecske tejét könnyen emészthetőnek mondják, még pedig azért, mert benne a zsír nagyon jól elosztott állapotban foglaltatik. Megalvásadásakor finom pelyhekké változik.

Nemrégiben két amerikai szakember 45 kecskelejmintában megmérte az ebben lévő zsírgolyócskák átmérőjét. (A mértékegység a mikrón — egy ezredrész milliméter.) Száz zsírgolyócska közül kilencvenegynek átmérője 4 mikrónnál, ötvenhété 2 mikrónnál volt csekélyebb.

A tehén tejében lévő zsírgolyócskák közül száz közül kilencvennek átmérője 4 mikrónnál nagyobb. Ha már most a kecske- és a tehéntejet szembeállítjuk egymással és feltelevük, hogy mindegyik egyenlő mennyiségű zsírt tartalmaz, a kecske tejének könnyebben emészthetőnek kell lennie, mert ugyanaz a zsírmennyiség jobban van benne eloszolva, mint a tehén tejében. Ezért nagyobb felületű, miért is az emészthetőnek egyszerre jobban, nagyobb felületen támadhatják meg és könnyebben meg is emésztik.

Minthogy a kecske rendkívül ritkán kapja meg a tuberkulózist, a fertőzés lehetősége nagyon csekély. Ezért a kecske teje minden aggodalom nélkül nyersen is fogyasztható. Sőt bélbajos vagy gyenge emésztőképességű gyermekek a nyers tejet jobban túrték, mint a felforraltat. A főzés különösebben a fehérjét változtatja meg, miáltal csökken az emészthetőség. Az irodalom arról nem tesz említést, vajjon a kecske tejéből készítenek-e vaját s ha igen, milyen annak az állománya?

A vetőmag csirázóképessége.

Részlet Lázár Ferenc és Sávoly Sámuel «A jó mag és helyes magvetés» című könyvéből.*

A legfontosabb tényezők egyike a termelés terén a vetőmag kifogástalan csirázóképessége. Magyarországon már évtizedek óta több magvizsgáló állomás működik és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy magkereskedőink is berendezkedtek az általuk forgalomba hozott magvak csirázóképességének megállapítására. Mindamellét célirányosnak tartjuk, hogy a gazda és kertész maga is képességgel bírjon arra nézve, hogy akár a saját termésű, akár a más helyről beszerzett vetőmagvak csirázóképességét a legegyszerűbb módszerekkel kipróbálja.

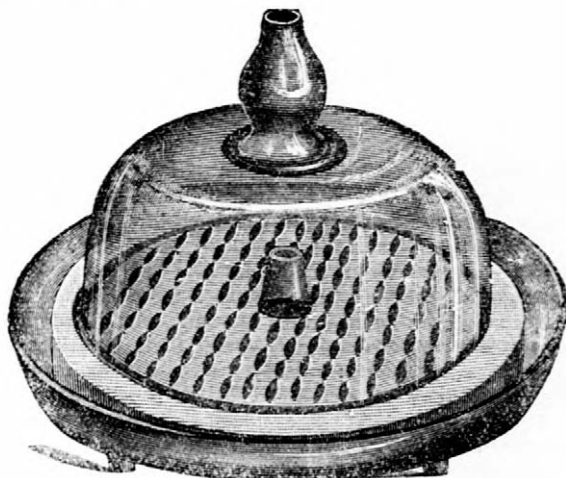
Ez a következő módszerekkel végezhető:

1. A csiráztatás legegyszerűbb módja, hogy *vászonlapot* vagy *ítatóspapírlapot* langyos vízzel átitatunk, erre helyezzük egymás mellé — és nem egymásra — egy kerek számú csirázandó magszemet, százat vagy kétszázat. A vászon- vagy papírlapot azután levél módjára négyrét összehajlítjuk és tányérrára tesszük. A tányérrába csupán annyi langyosvizet töltünk, hogy a magot tartalmazó vászon- vagy itatóspapírburkolat ne száradjon ki és a vízből állandóan annyi nedvesség szívároghasson fel, amennyi a magvak kellő nedves tartásához elegendő. A tányérrát olyan helyre tesszük, ahol a levegőtől elzárható, pl. fiókba vagy üvegbura alá. A hőmérséklet ott 18—20° C legyen. A nedvességet mindaddig fenntartjuk, amíg a magszemek csirázni kezdenek. Ha bizonyos idő után megolvassuk a kicsirázottakat, akkor megállapíthatjuk a kísérlet alá vett mag csirázóképességének százalékos arányát.

2. A *tőzeglapon* eszközölt csiráztatás kiválóan jónak bizonyult. Ahol tőzeglapon kaphatók, ott feltétlenül ezt ajánljuk, mert a nedvességet egyenletesen felosztva szívja fel a vizes kármentőből és a meleget igen jól megtartja. A magvakat a tőzeglapon elhelyezzük, azután üveglappal letakarjuk, hogy páratelt levegőt kapjunk. A horganykármentő (szegletes tá) pereme legalább 1—2 cm.-rel magasabb legyen, mint a tőzeglapp felülete; vagyis, ha az üveglapot ráhelyezzük, akkor 1—2 cm.-nyi levegőtér marad az üveglap és a tőzeg felülete között.

3. A hírneves gabonanemesítő Rimpau éles homokot tölt tányérba. A homokot langyos vízzel átitatja, e nyirkos homokba tűzi a magvakat és a tányért letakarja.

4. Hosszabb idő alatt csirázó magvakat legcélszerűbb porhanyós szitált földdel megtöltött cserepekben vagy lapos, mázatlan csészékben elvetve csiráztatni. E magvakat kb. kétszer olyan vastag szitált föld- vagy homokréteggel kell betakarni, mint amilyen a csirázandó mag vastagsága. A föld nedvesítése óvatosan történjék, esetleg itatóspapíron keresztül vagy igen finom permetezéssel, mert a vigyázatlan locsolás következtében főleg az aprószemű magvak kimosódnak és a felszínre verődve, csomókban maradnak. Az ilyen módon bevetett cserepeket a mag természetének megfelelő hőmérsékletű helyiségbe állítják.



Különleges csirázató készülék.

5. Olajtartalmú magvak csirázóképességének igen gyors meghatározási módja tűzön is történhet. Ezüstkanálba 10—12 szem magot teszünk és a kanalat égő gyertya vagy lámpa fölé tartjuk. Minél több az olajtartalmuk, annál nagyobb a csirázóképességük. A friss, tehát csirázóképes magvak gyorsan felpattognak és a kanálból kiugrálnak, míg a nem csirázóképesek csak megfeketednek, esetleg átszenesednek, de nem pattognak és nem ugrálnak ki a kanálból. Lehet egyébiránt az olajtartalmú magvakat is csiráztatni a már ismertetett eljárásokkal.

6. A *különleges csirázatókészülékkel* ma már kényelmesen dolgozhatunk. A legismertebb egy zománczott (mázos) tányérból áll, amelyre a ritka szerkezetű, porózus cseréplap helyezhető. A cseréplap felületén 100 kis mélyedés látható, ugyanannyi magsem felvételére. Végre az egészet üvegbura takarja el, melynek csőszérű nyílása az állandó levegőcsere előállítására szolgál. Az alsó tányérba langyos vizet töltünk és megvárjuk, míg a cseréplap teleszivódik vízzel, csak ezután helyezzük el a magot a csirázatólap mélyedéseire. A működésben levő készülék 20—23° C meleg helyen állítandó fel.

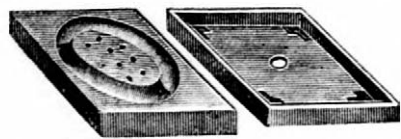
Egy másik, u. n. *Nobbe-féle csirázatókészülék* égetett cserépcsészéből áll. E csészében a kerek meder a víz felvételére szolgál, melyből sziget módjára emelkedik ki a száz magsem felvételére szolgáló terep. A csésze fedéllel van ellátva, mely nem zárja egészen a csészét, így a levegő állandóan cserélődhet. Használatban naponta kevés vizet

* Megrendelhető a „Vasárnap” kiadóhivatalában.

töltünk a mederbe, amely a cserépen át a csirázatóterephez hatol, hogy a magvakat kellően nyirkosan tartsa.

A vetőmag csirázási esélye a friss magban a legjobb. A mag korával a csiraképeség fokozatosan, de az idő előrehaladásával nem arányos mértékben gyengülni kezd, a csirázási képesség időtartama pedig különböző fajok szerint más-más, sőt bizonyos idő múltán a csira teljesen elpusztulhat.

A csirát körülvevő, magfehérjét képező anyagok: keményítő-, sikk-, olaj- stb. tartalma, valamint a különféle magfajták életlani tulajdonságai szerint a magvak csirázóképessége, azaz a csira életkora különböző számú évekre terjednek ki.



Nobbe-féle csirázató készülék.

A csira életkorát befolyásolja a termesztési időny alatti kedvező vagy kedvezőtlen időjárás, a talaj kedvező vagy kedvezőtlen összetétele, a művelés módja stb. Így tehát egy bizonyos fajta növény magvainak csirázási életkora, ha a mag fejlődése alatt az anyanövény fejlődése zavartalanul, sőt kedvezően folyt le, hosszabb ideig tart, szemben azal, amelyeknek életműködése a kedvezőtlen időjárás, hiányos gondozás, gombabetegségek, állati kártevők hatására visszamaradt és ennek megfelelő fokban silány magot termelt.

Az istálló levegőjének tisztántartása is fontos kötelessége az állattartó és tenyésztő gazdának. Amelyik istállóból már messze szem- és orrfacsaró kellemetlen szag terjed, ott sohasem lesznek egészséges, nagy téteményképességű állatok. Az istálló rossz levegője a trágyából felszabaduló ammóniák és a kilehelt gázok miatt lesz nemcsak kellemetlen, hanem az egészségre ártalmas is. Minél tágasabb, könnyebben szellőztethető az istálló, annál kevésbé van kitéve levegője a megromlásnak. A levegő tisztántartásának tehát egyik eszköze a szellőztetés; másik a rendszeres almózás és trágyakiherdés. Igaz, hogy az erélyes szellőztetés folytán sok meleg levegő is távozik az istállóból, azonban az nem oly nagy baj. Hogy azonban a túlságos szellőztetés, erős légvonatok következtében állatainkat meghűlésnek ne tegyük ki, az istállót már úgy kell építeni, hogy minden állatnak megfelelő légűr álljon rendelkezésre s így az istálló levegője ne egykönnyen romoljék meg és így ne kelljen igen gyakran szellőztetni. Hogy állataink mennyire hálásak a friss levegőért, azt bizonyítja egy majnafrankfurti megfigyelés, mely szerint egy istállóban a tehének évi átlagban 300—400 literrel többet adtak, miután ellátták istállójukat jó szellőztetéssel.

A májmétey a vizenyős, mocsaras réteken legelésző jószág veszedelme. A juhok szokott speciális betegsége lenni a métey-kór, de a ló, szarvasmarha is megkaphatja. Hogy miért kapja meg leginkább a juh, annak oka abban keresendő, hogy a legelő fűvet sem ló, sem szarvasmarha nem rága oly mélyen, mint a juh s így a növények tövéből inkább ebbe jut a féreg. Ugyanis a májmétey több fejlődési alakon megy keresztül, míg az állatban azután eléri jellegzetes levélfarmáját. A juh a *cerkáriának* nevezett, mészburokkal körülvett és valamely mocsári növény tövében megtelepedett alakban legelés közben veszi fel. A gyomorban az emésztőnedvek a *cerkáriát* borító vékony mészburokot feloldják, ahonnan a vékonybélbe, majd az epevezetékbe vándorol, ahol felveszi a levélalakot. Kártétele abban nyilvánul, hogy gyulladásba hozza a májat, továbbá néha oly nagy mennyiségben kerül az epevezetékbe, hogy azt eltömi és így epe nem juthatván a vékonybélbe, emésztési zavarok okozója lesz. A fertőzés nyár végén, ősz elején szokott bekövetkezni. A megtámadott állat lesaványodik, étvágytalan lesz s esetleg még télen, de tavasszal rendszerint belepusztul. Ujabbán «Distollal» eredményesen gyógyítják a májmétey-lyes juhokat. Megfertőzheti az embert is. A gyékénnyel dolgozó kosárfonók azok, akik ezt a betegséget könnyen megkaphatják.

Asthmát, tüdőcsúcshurutot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma* Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrassy-út 87. sz. Telefon: 123—82.

A friz juh egyike a legjobb tejelő juhoknak. Napi tejmennyisége 2—4 kg., fejesi időtartama 150—200 nap, tehát évi tejhozama 500, sőt 600 liter is. Minthogy teje igen zsírdús (5—6 százalékos zsírtartalmú), sajtkészítésre nagyon alkalmas. Ezek a nagytestű állatok (marmagasság 75 cm., de találhatk már 90 cm.-es marmagasságú egyedeket is) nemcsak tejhozam tekintetében mutatnak fel ilyen szép eredményt, hanem húshozamában is kiválóak. A jó legelőn tartott hathónapos bárány eléri a 40—50 kg.-ot is, ki-hízalt öregebb kosok 1—1,5 mázsát is nyomnak. Évente 3—6 kg. gyapjút is növeszt. Mivel a friz juh gyorsfejlődésű, már egyéves korában alkalmas a tenyésztésre. Az anyák súlya ekkor átlag 60—80 kg., kosok 80—100 kg.-osak. A kost rendszerint egy évig használják tenyésztésben, azután felhízalva adják el. Az anyajuh ikerbárányokat ellik. A hármas ellés nem kívánatos, mert a bárányok ez esetben sátnyák, csenevésznek maradnak. Négy-hatheti szoptatás után legelőre hajtják s — a havazás kivéve — az állatok egész éven át legelőn tarthatók. Szép tej- és húshozamú lévén, nem lehet akármilyen hitvány legelőn tartani. Csakis oly gazdag, tápdús legelőkön várhatjuk tőle e szép eredményeket, mint amilyenben hazájában, a Keleti-tenger partvidékén van része.

A burgonya műtrágyázása aszerint történik, hogy milyen talajon műveljük. Homokon, középkötött és kötött földben még akkor is meghálálja a 150—200 kg. szuperfoszfátot, ha istállótrágyát is kapott. Ha olyan földben termeljük, amelyek már régen részesült istállótrágyában, nitrogéntartalmú műtrágyára is van szükség, amit 80—100 kg. csilisalétrom vagy 70—100 kg. kén-savas ammóniák műtrágya alakjában juttatunk neki. A kén-savas ammóniát azonban jóval a vetés előtt kell elszórni. A káliumtartalmú műtrágyáknak burgonyával szemben ott van jelentősége, ahol a föld eredetileg szegény káliumban. Így a könnyű, sovány homokban s a tözezes talajokon 75—100 kg. 40 százalékos kálisó használata válik szükségessé. Tözezes talajon még a foszforsav pótlása is szem előtt tartandó, itt tehát 200—250 kg. tomaszsalak alkalmazása is célszerű lehet. Mindezen adatok természetesen csak tájékoztatóul szolgálhatnak. Hogy kinek-kinek földje milyen műtrágyát hálálna meg és milyen mennyiségben, azt próbakisérletek útján lehet csak megállapítani. Németország rossz homokján is több burgonyát termel, mint mi. Ennek okát a föld jobb művelésében, a válogatott vetőgumókban, a gyakori kapálásban és a műtrágyázásban kell keresni. Kövessük példájukat!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A Hangya és a Futura öt-ötmilliót adományoztak a bajor földművelők fölséglítésére.

Balogh Elemér, a Hangya vezérigazgatója, a napokban levelet kapott Heim György dr.-tól, a bajor mezőgazdasági szövözetek központjának igazgatójától, a földművelők világszövetsége kezdeményezőjétől és megszervezőjétől. Ez a levél megdöbbentő színekkel eszteli Németországnak sanyarú heizetét, azt a kiáltó nyomort, amibe a német birodalmat, sőt annak még legtehetősebbnek mondható részét, a mezőgazdasági jellegű Bajorországot is sodorta. Heim György e levelében segítséget kér a magyarországi agrárjellegű testvérszervezetektől. A levelet Balogh Elemér nyomban a *Hangya* és a *Futura* igazgatóságai elé terjesztette, amelyek méltányolva a bajorországi földművelők mostoha viszonyait, *egyenkint öt-ötmillió korona gyorssegélyt szavaztak meg és bocsátottak a bajor mezőgazdasági szövözetek központjának a rendelkezésére.* A kiváló bajor gazdavezérnek a levele remélhetőleg visszhangot fog kelteni másutt is az országban.

Tavasszal felszabadul a szénforgalom.

Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter értesítette a budapesti kereskedelmi és iparkamarát, hogy a fűtési évad beálltára való tekintettel, a szénellátás jelenlegi rendszerét ezidőszert megváltoztatni nem kívánja, de a *szénforgalom kötöttségét 1924 március 1-ével megszüntetni szándékozik.*

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezelének közgyűlése.

Az elmúlt héten tartotta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezelének rendes évi közgyűlését. Somssich László gróf elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a pénzügyi és a gazdasági válság következményei a szövetkezeti munka elé is súlyos akadályokat állítottak. Különösen a tökeszükséglettel volt nehéz a szövetkezeteknek megküzdniök, de a folyó évben alkotott törvény immár lehetővé teszi a szövetkezetek tőkeemelését is. Ezt kell felhasználni a Magyar Mezőgazdák Szövetkezelének, mert ha nem emeli fel az alaptőkéjét, akkor képtelen a tevékenységét továbbra is folytatni. Felhívja a gazdaságsadalmat a szövetkezettel szemben fennálló kötelesegenek teljesítésére.

Széchenyi Aladár gróf felszólalásában a szövetkezet elnökségének, vezérigazgatójának és tisztikarának őszinte elismerését fejezte ki buzgó és sikeres működésükért. Széchenyi gróf beszéde után a közgyűlés egyhangúan elfogadta az üzletrésztőke felemelésére vonatkozó javaslatot s az alapszabályoknak ennek folytán szükségessé vált módosításait. Egyhangú helyesléssel fogadta el a szövetkezet működéséről szóló jelentést is, amely harmincmillió koronát kíván juttatni a tagoknak vásárlási visszatérítés címén.

Borvásár lesz december 12-én Balatonfüreden.

A bortermelők és az érdekképviseltek mindent elkövetnek, hogy a bor értékesítését megkönnyítsék. Ezt a célt szolgálja a Balaton Szövetség és a balatonfüredi járási gazdakör által december 12-én rendezendő borvásár. Balatonvidéken az idén oly nagyszerű borok termettek, amelyek meghaladják a kiváló minőségű 1920—21-es borokat is. A pompás borok iránt máris megvan az érdeklődés és már eddig is több vagonnal adtak el Ausztriába és Csehországba. Különösen az osztrákok érdeklődnek a balatoni borok iránt, akik azelőtt is ennek a vidéknek legjobb vevői voltak. A borvásárra menni szándékozók a Balatoni Gazdák Szövetkezet (Budapest, V. ker., Arany János-utca 27.) toborozza. Lépéseket tett, hogy a külföldi borvásárlók részére beutazási engedélyeket adjanak ki, úgy hogy van rá kilátás, hogy a balatonfüredi decemberi borvásár elsőrangú lesz, nemcsak a résztvevők számánál fogva, hanem az eladás tekintetében is.

Vidékiek is kapnak építkezési hitelt.

Eddig az volt a helyzet, hogy az állam részéről nyújtandó hatvanszázalékos építkezési kölcsönt csakis a fővárosiak kapták és a vidékiek nem. Így történt, hogy Budapesten valóságos építkezési láz ütött ki, a vidéken pedig minden építkezési szándék megakadt a pénzhiány miatt. Természetes, hogy a vidék lakosságát elkeserítette ez a méltánytalanság. Most azután az a hír terjedt el, hogy a kormány a vidék lakosságának is megadja a hatvanszázalékos építkezési hitelt s így lassan a vidéken is megszűnik a lakáshiány. A kikölcsondó összeget negyven milliárdban állapították meg eredetileg, de most, hogy a vidéket is bevonták a segítődk közé, ezt az összeget nyolcvan milliárdra emelte fel a kormány. Ebből az összegből csakis bérházak építhetők.

Új sóárak.

A pénzügyminiszter november 25-étől kezdődő érvénnyel a sóárakat újból szabályozta. Ennek folytán a jelzett időponttól kezdődően az étkezési só nagybani ára métermázsánként 125.000 korona, a marhasó ára pedig nagyban métermázsánként 92.600 korona. Ennek megfelelően az étkezési só kicsinybani fogyasztói ára kilogrammonként 1400 korona, a marhasóé pedig kilogrammonként 1076 korona. A csomagoláshoz szükséges papirzacskóért külön fizetendő 70 korona.

Mezőgazdasági kiállítás Monoron.

Leidenfrost Károly, Derera József és Károlyi László kezdeményezésére sikerült mezőgazdasági kiállítást rendeztek a monori járási gazdák, amely a napokban nyílt meg Monoron az ottani vígadó nagytermében. A kiállításon a legnagyobb helyet a baromfiak, galambok és nyulak foglalják el. Különösen gazdag a kiállított galambgyűjtemény. Nagy érdeklődést váltottak ki a Károlyi Imre gróf erdei jeles tenyészetének és a nyírmedi baromfitelepnek szép állatai. A terménykiállítás legfigyelemreméltóbb része az iskolásgyermek által kiállított burgonya és tengeri volt. Az elől említett lelkes férfiak ugyanis elhatározták, hogy Monor vidékén meghonosítják az iskolásgyermek termelési versenyét, amelynek segítségével Amerikában a kukoricatermelés terén olyan szép eredményeket értek el. Az irányítás nehéz munkáját Károlyi László, a monori önálló gazdasági népiskola derék igazgatótanítója végezte. Ezt a mozgalmat a jövő évben szervesen kiélik és megfelelő vetőmagot is adnak a versenyzőknek. Az iskolásgyermek anyagán kívül több kigazda is szép kukoricacsöveket és burgonyagumókat mutatott be.



Sándor szerb király elsőszülött fiának keresztelője.

A képen balról jobbra: Sándor szerb király, Erzsebet görög királyné, Ferdinánd román király, a yorki hercegnő, a yorki herceg. Elöl ül: Mária román királynő, a gyermek nagyanyja.

Megállapították a dohánybevételei árakat.

A pénzügyminisztérium a dohánytermelő gazdák kívánásait méltányolva, megállapította a dohánybevételei árakat. A most kiadott «Árhirdetmény» szerint az 1924. évben a kincstár számára termelt dohányokra néve ugyanezeket az árakat állapította meg a kormány, azzal a módosítással, hogy ezeket az árakat az aranyérték világi piaci jelenlegi árához az 1924. év október hó 1-től 15-ig terjedő időszakban esetleg bekövetkező változások állagához arányosítva, megfelelően módosítani fogja. A beváltási árak a következők: I. Szivarboríték métermázsánként 486.000 K. II. Nagylevelű (közönséges) dohányok (tiszaí, debreceni, szegedi és szolnoki). A csoport: A barcsi, battonyai, békéscsabai, debreceni, hajdudorogi, kápolnai, kisvárdai, mezőkövesdi, miskolci, nagygyatádi, nagykálói, nagyléltai, nyírbátori, nyíregyházi, polgári, rakamazai, szegedi és vásárosnaményi körzetekből: Válogatott 405.000 K.; I. a) oszt. 356.000 K.; I. B) oszt. 307.500 K.; II. oszt. 210.500 K.; III. oszt. 145.500 K. B) csoport: a budapesti, jászberényi, jászkeséri, kiskunfélegyházi, szolnoki és tiszaróffai körzetekből: Válogatott 405.000 K.; I. a) 356.000 K.; I. b) 283.500 K.; II. 193.000 K.; III. 142.500 K. III. Finom kertidohány: I. 806.000 K., II. 508.000 K., III. 321.500 K. IV. Középfinom kertidohány: I. 552.000 K., II. 350.500 K., III. 204.000 K. V. Debrői kertidohány: I. 806.000 K., II. 508.000 K., III. 321.500 K. VI. Közönséges kertidohány: I. 242.500 K., II. 168.000 K., III. 103.000 K. VII. Szent-andrási muskotály: I. 576.000 K., II. 369.500 K., III. 213.000 K. VIII. Fehérvirágú muskotály: I. 460.500 K., II. 290.500 K., III. 192.000 K. IX. Közönséges muskotály: I. 242.500 K., II. 168.000 K., III. 108.000 K. X. Kapadoghány: I. 291.500 K., II. 194.000 K., III. 137.500 K. XI. Valamennyi dohányfajheli kihányás: 21.000 K. XII. Valamennyi dohányfajheli csomózatlan levél és tiszta hulladék: 9500 K. A fuvarpótlékot az 1923. évre kilogrammonként és métermázsánként 375 K-ban állapították meg, azzal a hozzáadással, hogy a dohánytermelő kívánására a 375 K-ban megállapított fuvarpótlék helyett a dohánynak vasúton való szállításánál a vasúti díjakat a kincstár teljes összegben megtéríti.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világ hírvé Amer bajuszpedrót.

Uj regényünk.

A három mokus című mulatságos elbeszélésünk múlt számunkban végetért. Uj regényünket

Zsoldos László

írta, számos rövidebb-hosszabb regény, nagyon sok elbeszélés és tömérdek újságicikk kitünő írója. Elbeszélésünk címe:

Az agyvelő története,

mely rögtön elárulja, hogy írónk tárgyát ezúttal a képzelet világából merítette, ahol mindenki koronázatlan király és az eseményeket, embereket kényére-kedvére alakíthatja. Munkája azok közé sorolható tehát, amelyeket közös névvel fantasztikus regényeknek szokás megjelölni. Bizonyos azonban, hogy nem teljesen önkényesen járt el, mert az orvostudományak az a területe, melyből meséje kinő, hosszabb ideje foglalkoztatja már a tudósokat. Minden újságolvasó ember tudja, hogy időnként szenzációs híradások röpülnek világgá a szervek átültetésének kísérleteiről, melyek egy-egy parányi sikerről számolnak be. A dolog lényege az, hogy egyik lény szerve áttelepíthető egy másik lény szervezetébe és ott tovább éli életét. Ha ez a törekvés sikerrel járna, akkor az emberiség betegjeinek száma jelentősen csökkenne, hiszen mi sem kellene egyéb, mint valakinek beteg szeme helyébe például egy állat egészséges szemét átültetni, mellyel aztán nagyszerűen látna örvendő embertársunk. Ma mindez csupán remény, szorgalmas, lelkes törekvés, de hogy koronázta-e siker valaha is a tudósok erőfeszítéseit, ki tudna erre most felelni?

Írónk azonban a szervek ilyenemű kicserélésének lehetőségét máris valóságnak veszi és ebből fejleszti izgalmas, gyorslélekzetű meséjét. Megmutatja, hogy ennek a nagyszerű képességnek a birtokában mi újat követhetnek el az emberek, hogyan tudják céljaik, vágyaik és bűneik szolgálatába állítani a tudomány új csodáját, de minden olyan irányú kísérletük, hogy más embert faragjanak, meddő próbálkozás volna csupán, hiszen az emberek akkor is csak emberek maradnának, akik szeretnek, gyűlölnék és szenvednek, mert ez a végzetük.

Mindazok számára, akik örömlüket lelik a képzelet szabad csapongásának követésében, sok gyönyörűség forrásául szolgál ez a kis regény.

A békeszerződés eredményei aláásták a népek bizalmát. A *Newyork World* című amerikai lap, a fegyverszünet megkötésének ötödik évfordulója alkalmából emlékszámot adott ki, amelyben a különböző országok vezető személyei nyilatkoznak arról a kérdéstről, *milyen hatással volt az ellenségeskedés beszüntetése az azóta eltelt öt esztendő alatt.* Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, a következő nyilatkozatot tette:

— A párisi szerződéseknek nem sikerült Európa békéjét és nyugalalmát helyreállítani. Olyan irányzatok érvényesülhetnek a szerződések sorai között, amelyek *éles ellentétben voltak a felek jórészen magas eszményeivel*; azonban nem ismerték fel, hogy milyen károkozások Európa jövőjére. *Az eredmények aláásták a népek bizalmát.* De még a legontudatosabb győző hatalmak is egyre jobban látják a dolgok illetlen állapotának veszélyeit. Ha nem fog össze lojálisan valamennyi nemzet és ha nem nyújt segítséget a gazdagabb és erősebb, akkor nem lehet szó Európa újjáépítéséről. *Mi magyarok, készek vagyunk arra, hogy félretessük minden jogos panaszunkat, noha a jog és az igazság kétségtelenül a mi oldalunkon van, mert magunk is tevékeny részt akarunk venni az európai nemzetek újjáépítésének óriási munkájában.*

Oláh vendégszeretet. A Romániába küldött olasz misszió több tagját Romániában rablók támadták meg. *Gigante* százados, a volt fiumei polgármester és egy másik tiszt megsebesült. A római hadügyminisztérium eddig még nem kapott részletesebb adatokat. **Az olasz misszionár az volt a feladata, hogy felkutassa az esetleg még Romániában lévő olasz hadifoglyokat.**

Horthy Miklós kormányzó Diósgyőrött. Horthy Miklós kormányzó pénteken este *Diósgyőrre* indult az állami vasgár megtekintésére. Szombaton reggel érkezett meg a kormányzó a gyártelepre, ahol ünnepeiesen fogadták. Horthy Miklós kormányzó az üdvözlő beszédre adott válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar nehéz vasiparnak egyik legfontosabb telepén mindenki osztálykülönbség nélkül tudása és munkája legjavával járul az újjáépítés nagy művéhez. A munkásság szónokához fordulva ezeket mondotta az államfő: *«Jól eseit hallanom, hogy a gyártelep munkássága mindenkor teljesítette kötelességeit és így tetteivel igazolta hazafias érzelmeit».* A kormányzó ezután megtekintette a telepet s mindenütt nagy érdeklődéssel szemlélte a gyártás egyes módzatait és közvetlenül érdeklődött a dolgozó munkásoktól. A munkásság acéliből öntött Turul-madarat ajándékozott a kormányzóknak. Délben ebéd volt a tisztviselő-kaszinóban, majd a népjóléti és kulturális intézményeket nézte meg a kormányzó. Délután az államfő kíséretével visszatért a fővárosba.

A spanyol királyi pár Rómában. A spanyol királyi pár római látogatása alkalmával első ízben történt IX. Pius pápa uralkodása óta, hogy a pápa *nyilvánosan, az egész bibornoki kollégium jelenlétében fogadott katolikus uralkodót.* Meg a belga király is, aki a múlt évben járt Rómában, csupán magánkihagyatagon jelent meg a pápánál. *A lábsók szertartására sem volt pelda több mint félszázad óta.* Ez a szertartás eredetileg nem szerepelt a hivatalos programban, de Alfonz király és Viktória királyné maga kívánta, hogy ilyen módon nyilvánítsa hódolátát. A vaukani látogatás a királyi pár római tartózkodásának első napján történt. Feltehetően vatikáni szabály ugyanis, hogy minden uralkodó, aki az olasz király vendégeként Rómában időzik és a pápát meglátogatni óhajtja, *megérkezésének napján köteles a Vatikánba menni.* A város közönsége óriási érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadta a királyi vendégeket. Amióta Wilson elnök, nyomban a fegyverszünet megkötése után, Rómában jart, nem történt esemény, amely a lakosságot ilyen lázba hozta volna. Rendkívül tetszett a fenyes katonai felvonulás, amelyet a királyi vendégek tiszteletére rendeztek. Amikor a spanyol uralkodó megjelent a Quirinai erkélyen, hogy meghajoljon a tömeg előtt, az ujjongó sokaság már nem tudta magát fékezni és a sorfalat álló katonákat valósággal elseperte helyükről.

Pronásaka püspök a liberalizmusról. Az egyesült Keresztény Nemzeti Liga kispesti csoportja az elmúlt heten kultürestét rendezett, amelyen *Pronaszka Ottokár* szekesfehérvári megyéspüspök tartott ünnepi előadást. A főpasztor a többi közt ezt mondta: *«A kereszténység — ez nem tan, hanem tavaszi fuvalom, hatalmas aram, amely világosság, amely egy egész világnak gyújt ki napot: a Krisztus napját. Csatában alunk a liberaltzmussal, a marxizmussal, az utóbbi akarja talán a munkások javát, ami illeu a gazdasági érdeket, de ami filozófiát belekever a maga okoskodásába, az tévedés, mérég, zürzavar.* Vannak járványok a világon, *a liberalizmus is ilyen járvány, az az ostoba pacifizmus is ilyen, amely a kardot hüvelybe dugja, csak azért, hogy a többi nemzet csak annál biztosabban verjen agyon bennünket. Ne nézzük télenül ezeknek a járványoknak tobzodását, nézzük meg, kinek hiszünk.»*

Gyászmise Ferenc József halálának évfordulóján. November 21-én volt I. Ferenc József halálának nétéuk évfordulója. Ebből az alkalomból a budavári koronázó templomban hivatalos gyászistentisztelet volt, amelyet a hercegprimas celebrált. A gyászmissen résztvett Horthy Miklós kormányzó, Jozsef királyi herceg családjával, ovábbá a kormány, a katonai és polgári hatóságok képviselői.

Meghalt a kiüldözött nyitrai püspök. *Körmendről* érkezett szűkszávú taviat hozta hírül az elmúlt heten, hogy *Batthyány Vilmos* gróf, az elüldözött *nyitrai püspök*, címzetes érsek, elhunyt. A Károlyi-torradalom idejében a püspök ellen is hajza indult meg és bünéül róttak fel, hogy az egyházmegyében túlnyomó részben uralkodó *tót nyelvet nem tanulta meg.* A Károlyi-torradalom vallasügyi kormánybiztosa lemondási okmányt íratott vele alá, a csehkek pedig, akik Nyitrat megszállották és akiknek a püspök magyar érzelme nem tetszett, *kiüldözték egyházmegyéjébol.*

Viszketegség, rühesség, sömör ellen használja a rég bevált és kiváló *«Anuscabin»*, magyar neve: *Borókakenőcs.* Kapható minden gyógyszerárban. Gyártja: Kozmochemia R. T., Budapest, VII., Dembinszky-utca 4.



A siklórepülés új módja.

A motornélküli repülés új kísérletét mutatja be képünk; a gépet hosszú kötélén egy motorbiciklihez erősítik és a gép gyors futása meglehetősen magasba felemeli a gépet, mire a kötél elengedik. Ez a mód a gép felszállásának megkönnyítésére szolgál.

Sikeresen végződtek a magyar-cseh határforgalmi tárgyalások. A határforgalmi kérdésekben a cseh bizottsággal folytatott tárgyalások eredményesen befejeződtek. A tárgyalófelek megállapodtak abban, hogy az 1923. évi november 22-én kötött határforgalmi egyezményt közös megegyezéssel életbeléptetik. Az egyezmény életbeléptetésének napját közösen állapítják meg.

Az Ifjúsági Vöröskereszt országos nagygyűlése. Az Ifjúsági Vöröskereszt, Széchenyi Emil gróf elnöklésével vasárnap tartotta meg első országos nagygyűlését a régi képviselőház nagytermében. A gyűlésen részt vett Horthy Miklós kormányzó is, valamint Albrecht királyi herceg, az egyesület tiszteletbeli elnöke. Széchenyi Emil gróf vázolta az egyesület működését és feladatát, amely az ifjúság testi-lelki neveléséből, a hazafias érzés ápolásából áll, azonkívül összeköttetést tart fenn a külföldi Vöröskereszt-egyesületekkel. Albrecht királyi herceg ötven érmet osztott ki, legnagyobb részét fiatal tanulóknak, akik a közelmúltban kitüntették magukat, azonkívül dicséret elismerést kaptak kétszázán. A diákok ezután beszámoló tartottak, majd pedig Miss Benedikt, hollandiai vendég a Vöröskereszt ligájának üdvözlését tolmácsolta és annak támogatásáról biztosította az egyesületet.

Határkövek az ország testében. A trianoni határ tudvaleg nem követi mindenütt a Dráva folyását; sok helyütt a magyar, másutt a jugoszláv határ átszeli a folyót. A magyar és jugoszláv határon működő nemzetközi bíróság ezért a határon végig minden száz méter távolságra határköveket állított fel. A határköveket a napokban vették át hivatalosan Somogy vármegye részéről Nagykanizsán. Az átadásról magyar és francia nyelvű jegyzőkönyvet vettek fel.

Radnai szobrászművész meghalt. Radnai Béla, a Képzőművészeti Főiskola tanára, tudógyulladásban ötven éves korában meghalt. Pozsonyban született és tanulmányait Budapesten folytatta mint Strobl és Fadrusz növendéke. Párisban 1900-ban, Milanóban pedig 1906-ban aranyérmet nyert. A Ferenc József jubileumi díjat is megkapta. Sok kiváló alkotása közül Budapesten áll a Pázmány-szobor. Az ő vésője alól került ki a csatádi Lenau-szobor, Damjanich szobra Szolnokon, Kiss Ernő szobra Nagybecskereken, Petőfi szobra Pozsonyban. A király és az állam sok munkáját vásárolta meg, a többi közt a királyi palota lépcsőházában lévő Amorettek is az ő műve. Törökbeccsén felállított Leiningen-szobrát a szerbek szétrombolták.

Magyar tudós a varsói egyetemen. Győrffy István dr.-t, a kolozsvári egyetem volt tanárát, akinek munkái és tudományos kutatásai a külföld előtt is régóta ismeretesek, magas kitüntetés érte: a varsói egyetem meghívta üresedésben levő botanikai tanszékére. A kiváló tudós még nem határozott afelől, hogy elfogadja-e a megtisztelő meghívást.

Minden észszerű és nemes dolog végelemzésben a leghasznosabb is. Széchenyi.

Huszonnyolcezer csomag amerikai szeretetadomány. A nyugati pályaudvar 12-es raktárhelyiségében az elmúlt héten kezdtek meg az amerikai szeretetadományok kiosztását. Vidékre a postahivatalok útján fogják a csomagokat szétküldeni. A csomagok javarésze megcímelve érkezett, rokonoknak, ismerősöknek szólnak, egy tekintélyes rész pedig cím nélkül jött és szétosztásukra a népjóléti miniszter vállalkozott. Az összes küldemények értéke meghaladja a négymillió dollárt. 28.000 csomag érkezett, bizonyosságot téve amerikai véreink megértő szeretetéről. Mint értesülünk, nemsokára újabb adománygyűjtés indul meg Amerikában, még pedig a mostaninál sokkal nagyobb keretben.

Keresztény-szocialista elnöke van az osztrák parlamentnek. Az újonnan megválasztott osztrák nemzetgyűlés az elmúlt héten tartotta alakuló ülését. Elnökké Niklas keresztény-szocialista képviselőt, alelnökké pedig Eldersch szociáldemokratát és Dinkhofer nagynémet képviselőt választották meg. A Ház megalakulásának megtörténte után az elnök közölte a kormány formális lemondását. Az ülés rövid félbeszakítása után a főbizottság javaslata értelmében az eddigi kormányt valamennyi polgári képviselő szavazatával, a szociáldemokraták szavazai ellen, újból megválasztották.

Szigorúan büntetik a hamis gazdasági hírek terjesztőit. Az utóbbi hetekben a kormány pénzügyi politikai szándékairól és a közgazdasági élet egyes jelenségeiről a valótlan tényállítások egész tömege látott napvilágot a sajtóban. Ezek a hírek a közönséget tudatosan félrevezetik és a magyar nemzet hitelére, valamint a gazdasági életre szemmeláthatóan káros hatással vannak. Ennek a jelenségnek megszüntetése céljából a kormány a királyi ügyészségeket arra utasította, hogy mindazok ellen, akik ily valótlan tényállításokat terjesztenek, az 1921. évi III. törvénycikk 7. szakaszának első bekezdésére való tekintettel, a bűnvádi eljárást haladéktalanul tegye folyamatba. A törvény idézett szakasza a következőkép rendelkezik: «Aki olyan valótlan tény állít, vagy terjeszt, amely alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy a magyar nemzet megbecsülését csorbítsa, vagy hitelét sértse, vétséget követ el és öt évig terjedhető fogsággal büntetendő».

Az «Ecclesia» harangjairól. Ecclesia Harangöntője Tekintetes Igazgatóságának, Budapest. Az Önök öntődjében készült harangunkat október 28-án ünnepélyesen felszenteltük az egész «Hegykör» jelenlétében. Mikor harangunk a megáldás után megszólalt, az egész örvendező gyülekezet szemében a meghatottság és öröm könnyei jelentek meg. Minden vendégünk ama szent elhatározással hagyta el községünket, hogy saját egyházában is siettetni fogja s anyagi erejéhez mérten elősegíti a harangöntést s azon lesz, hogy azt az önök öntődjében készítsék. Nyíri, 1923 november 15. Teljes tisztelettel Kiss Pál ref. lelkész s. k.

ÉKSZEREKET INGYEN becsül meg!

Eladó arany-, briliáns-, ezüstért óriási árat fizet!

ÉKSZERFÉMHÁZ
Alsóerdősor 3. (Rákóczi-út sarok.)

OLVASÓINKHOZ!

Mindenki, aki legalább egy évre előfizet a „Vasárnap” képes hetilapra, ingyen kap egy, a kiadásunkban megjelent, csinos kiállítású, gazdag tartalmú, igen értékes naptárt, melynek bolti ára 3000 korona. A naptári az előfizetési díj beérkezése után azonnal postára adjuk.

Hogy tehát módot nyujtsunk a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom tagjainak arra, hogy lapunkra előfizethessenek, folyó évi december hó 1-én új előfizetést nyitunk.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

negyedévre	3000 K
félévre	5800 K
egész évre	11500 K

A „Vasárnap” tehát a legolcsóbb hetilap.

A „Vasárnap” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Mutatványszámot ingyen küld

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. sz.

Kormányválság Németországban. A német birodalmi gyűlés múlt szerdai ülésén *Stresemann* kancellár bizalmi indítványt nyújtott be, hogy tisztázza, milyen pártok támogatják politikáját. A bizalmi indítványt csak 155 képviselő tette magáévá, 230 pedig ellene szavazott. *Stresemann* rögtön a birodalmi elnökhöz ment és benyújtotta lemondását. Egyben arra kérte az elnököt, hogy a válságot sürgősen oldják meg, mivel Berlint újabb puccsok fenyegetik úgy a szélsőjobb, mint a baloldaltól. *Seeckt* tábornok a kommunista pártot feloszlatta, vagyonát elkobozta és lapjait betiltotta. Kiderült, hogy a kommunista fegyveres akcióra készültek a hatalom birtokbavétele érdekében. *Ebert* elnök *Albert* Henrik Frigyes volt minisztert bízta meg kormányalakítással, aki a megbízást el is fogadta. *Albert* hivatalnokkormányt kíván alakítani s tárgyalásait már meg is kezdte.

Tömeges halálos gombamérgezés. A fővárosban és környékén számos gombamérgezés történt. Először Kispestről, majd a kerepesi határról kerültek mérgezetek a kórházba. *Sály-Sápon* két halálos mérgezés történt. Kispesten *Ficura* József szállítómunkás és négy éves kislánya halt meg a magaszdedte gombától. Ugyancsak gombát szedett a kispesti erdőben *Varga* István 9 éves fiú és meghalt tőle az édesanyjával együtt. A nyomozás megállapította, hogy mindnyájan mérges galócát ettek, amely a csiperkegombához hasonló.

Hindenburg-szobrot állítanak a 69-esek. *Perlaky* György és *Vasadi-Balogh* György nemzetgyűlési képviselők a következő felhívást intézik a Hindenburg-bakákhoz: „Felkérjük a volt császári és királyi 69. gyalogezred tényleges, tartalékos és nyugalmazott állományú tisztjeit, valamint hadapródjait és hadapródjelöltjeit, hogy elesett hős bajtársaink emlékének megörökítése tárgyában tartandó összejövetelen, december 3-án este 9 órakor a *Kristály-kávéházban* (Teréz-körút) szíveskedjenek megjeleneni.” Ezen az összejövetelen azt a tervet vetik fel, hogy *Hindenburg* tábornagnak tiszteletére szobrot emeljenek.

Betegségterjesztő pókok. *Nagyvárad* házainak falain az utóbbi időben különös fekete foltokat észlelnek. Ezek a foltok leginkább a világosra festett házak falain jelentkeztek. Az egyik orvos mikroszkopikus vizsgálat alá vette a foltokat és megállapította, hogy azok gombostüfejnagyságú pókok telepei. Ezek a pókok ellették az egész vidéket és orvosi megállapítás szerint járványterjesztők.

Argentína sem paradicsom. Több ízben írtunk már ezeken a hasábocon arról, hogy minő keserű sors vár az Argentinába kivándorlóakra. Most a „Külföldi Magyarország” című lapban ismét egy Argentinába szakadt honfitársunk nyilatkozatát olvassuk, aki szomorú tapasztalatai alapján óva int mindenkit attól, hogy Argentinába kimenjen. Bárholva inkább, csak Argentinába ne! Rossz az éghajlata, rosszak a munkaviszonyok, gyárak nincsenek. Csak aratáskor lehet valamit keresni, azután újra csak csavaroghat az ember nyomorban, kereset és élelem nélkül, míg a sok viszontagság közepette nyomorulttan elpusztul.

Agyonütötte a fa. *Tóth* József alsóújlaki gazda fát irtott a tanyáján. Egy nagy fát döntöttek le, a fa más irányba dőlt, mint számították, rácsett *Tóthra*, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid idő múlva belehalt.

Kiugrott a robogó gyorsvonatból, hogy ne kelljen büntetést fizetnie. A bukarest—budapesti gyorsvonat utasai között az elmúlt vasárnap nagy riadalmat okozott, hogy a vonat Budapest felé útjában a nyílt pályán, Nagykáta előtt hirtelen meglátsította futását és megállt. Kiderült, hogy a gyorsvonat egyik utasa kiugrott a vonatból. Ujszászon ugyanis a gyorsvonatra egy földműves személyvonatra szóló jeggyel szállott fel és tévedéséről csak a kalauztól értesült, aki *bírságpenzt* követelt tőle. A földműves nagyon megijedt, izgatottan felpattant helyéről, a kocsiajtóhoz rohant, azt feltépte és hirtelen kiugrott a hatvankilométeres sebességgel száguldó gyorsvonatból. A vonatot visszavitték a halálugrás helyéhez. A szerencsétlen ember a másik sínpár egyik sínén véres fejjel előrebukva feküdt. Az utasok közt volt orvos is, aki nyomban megvizsgálta a szerencsétlen földművest, azt azután eszméletlen állapotban tetek a kocsira. A nála talált iratokból kitűnt, hogy a földműves neve *Benyó* Pál, 49 éves és Jándórsa községben lakik. A gyorsvonat a baleset következtében félórás késéssel érkezett a keleti pályaudvarra. A mentők a földművest a Rókus-kórházba vitték.

A salgótarjáni hősök emlékszoberának leleplezése. Vasárnap leleplezték le *Salgótarjánban* szép ünnepély keretében a hősök szobrát. Az ünnepélyen résztvett *Vass* József népjóléti miniszter, *Scitovszky* Béla házelnök, vitéz *Dobák* Géza tábornok, *Sztranyavszky* Sándor főispán és a megye több előkelősége.

«Keresztes vitézek nemesi rendje» alakult Angliában. Angliában titkos társaság van alakulóban, amelynek neve: «A keresztes vitézek nemesi rendje». A társaság bizonyos «lelki fascizmusra» törekszik s jelszavául ezt a mondatot választotta: «*Sic deus vult: Igy akarja Isten*». A rend feje a Westminster-apátságban eltemetett ismeretlen katonára, tagjai pedig csak azok lehetnek, akik tizennyolcadik életévüket betöltötték. A rendnek, hír szerint, eddig már kétszáz csoportja alakult meg s naponta átlag száz új felvételi kérelem érkezik be. Beszlik, hogy a yorki herceg, valamint *W. C. Bridgeman* belügyi államtitkár a legnagyobb érdeklődéssel kísérik a mozgalmat. A tagok a gyűlések alkalmával a keresztes vitézek köpenye alatt fehér ruhát viselnek, amelyen nagy hímezett vörös kereszt látható. A rend első ünnepélyét november 28-án gándékozik tartani a Westminster-apátságban.

Nincs petróleum az Alföldön. Egy angol részvénytársaság a kormány engedelmével petróleum után kezdett kutatni az ország különböző részein. A társaság abban a hitetvében volt, hogy különösen az Alföldön fog petróleumforrásokra bukkanni. A *Hortobágyon* próbálkoztak fúrásokkal, de a hosszú idő óta folyó kutatások minden eredmény nélkül végződtek, úgy hogy a fúrókészüléket is leszerelték már.

A Gyilkos-tó kincse. Erdélyből írják: A Székelyföld e híres tavában terem az édesvízi szivacs, melyet «gyászpirító» néven ősidők óta reuma, csúsz, köszvény, fejf-és fogfájás, hűléses bántalmak stb. ellen használnak. E növény felhasználásával készülő székelyhavasi *Inda*-szesz és *Inda*-kenőcs Csonk Magyarországon ismét kapható. Készítik: *Inda* Művek Balazsovich Sándor R-T. Budapest, X., Szapáry-utca 31.

Aki a világ közeli végét jósolja. Egy esztendővel ezelőtt egy amerikai prédikátor kürtölte tele a világot, hogy 1925-ben nagy változások következnek be. Ujból megtalálják az örökélet fáját s aki az almájából ehet, az nem hal többé meg. Csak hogy kevesen leszenek a kiválasztottak, mert 1925-ig földrendések, betegségek ki fogják irtani az emberiség kétharmadát. Az amerikaiinak most egy angolban akadt jóvendőmondótársa. Ez 1929 február 4-ére a világ végét harangozza be. Pontosan akkor, visszavonhatatlanul, vége lesz a világnak. A mondott napon irtózatos forgószél támad, amely mindent, de mindent rombadönt. Néhány ember azonban — teszi hozzá kegyesen az angol proféta — még a világot elsőpró orkánt is túléli. Am arról, hogy mi történik majd ezekkel, nem szól a jóslat. Hallgat valamintről is, hogy milyen szelek sugalmazták neki a véres jóvendőlést. Ha másra nem, a divatossá vált jóvendőlést kétségkívül arra vall, hogy az emberiség vágyva-vágyódik jobb jövő után.

Hogyan buzdítja a kínai rablóvezér híveit. *Lao Yang Jen* kínai rablóvezér, aki ebben az évben rendkívül sok gaztettet követett el *Honán* tartományban, a csapatoktól sarokba szorítva, maroknyira leolvadt bandájának személtárra megölte feleségét és gyermekeit, hogy ilyen módon buzdítsa híveit a mindhalálig való küzdelemre.

Egy operaénekeső nyerte meg a kürtjelpályázatot. A honvédelmi minisztérium, mint ismeretes, pályázatot hirdetett gyalogmenetet kísérő kürtjelre. A beérkező 561 pályázat közül az első díjat *Scherf* Berta operaénekeső nyerte el.

Heten megszöktek az internálótáborból. A zalaegerszegi internálótáborból az elmúlt hét egyik éjjelén heten megszöktek. A szökevények: Illing Károly 22 éves cipészegéd, Szász László 19 éves fogtechnikus, Czüst Zoltán 22 éves magánhivatalnok, Keresztessy István 27 éves kereskedősegéd, Müller Lipót 27 éves kőművesegéd, Kovács János 21 éves asztalossegéd és Bogván Ferenc 24 éves lakatossegéd a drótkerítést átvágták és úgy szöktek meg. A rendőrség keresi őket.

Egy ebédből két ebéd. Berlinben egy amerikai igen jó napot akart magának szerezni s amikor bement egy vendéglőbe, odaadott egy dollárt a pincérnek, azzal a rendelettel, hogy hozzon érte mindent, ami kifutja belőle. Gazdag és bőséges ebédet kapott, amellyel nem is bírt megbirkózni. Ebéd végén, amikor jólakva, szivarra gyujtott, látja, hogy a pincér megint hoz egy tányér levest és különböző pecsényéket rakosgat az asztalra. Megkérdezi, hogy az kinek szól, mire a pincér tisztelettel jelenti, hogy az egyezség értelmében a vendégnek joga van hozzá, mert amlg ebédelt, a dollár ára megint feljebb ment s így több fogást köteles érte adni.

Letartóztattak Kolozsvárt egy méregkeverőnöt. Az elmúlt héten rejtélyes körülmények között halt meg Kolozsvárt Balázs Mihály, 56 éves mozdonyvezető. Gazdag ember hírében állott és gyanús volt, hogy hagyatékában még sem találtak semmi pénzt. A rendőrség a szomszédok sugdolózására megindította a nyomozást és őrizetbe vette az elhunyt mozdonyvezető lakásadónőjét. Felboncolták a halottat és gyomrában meg is találták a mérget. Megállapította a rendőrség, hogy az asszony már három férjét vesztette el s mindegyik férje hasonlóan rejtélyes körülmények között halt meg hirtelenül, mint Balázs Mihály.

Gyermekvonat indult Svájcba. Vasárnap délelőtt a keleti pályaudvarról ötszáz magyar gyermek indult el Svájcba. A gyermekek három hónapot töltenek Svájcban. Ifj. Kienast Ferenc szép szavakban köszönte meg a gyermekek és az egész magyar nemzet nevében azt a szeretetteljes gondozást, melyben Svájc lakossága a magyar gyermekeket részesíti.

Aki három év óta ül auton. Berlinben a múltkor nagy föltűnést keltett egy apró autó, mely alig látszott a rárakott podgyaszoktól. A gépkocsin, amelyre vastagon volt rárakodva az út pora, hárman ültek. Két férfi és egy nő: Wanderwell kapitány, a felesége és a soffőr. A kapitány körülautózza a világot és már harmadik éve ül szakadatlanul a gépkocsiján. Ugyanis egymillió dollárban fogadott, hogy körülgépkocsizza a földet egy fillérenyi pénz nélkül. A fogadás feltételei szerint még csak nem is küldhet maga után pénzt Amerikából. Wanderwell és a felesége útjuk közben abból élnek meg, hogy mozgófényképfelvételeket készítenek s ezeket a filmeket egy-egy nagyobb városba érve, előadják.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A kertszetel szeretném elsajátítani. Elemi iskolai végzettségem és gyakorlatom van, hová fordulhatok felvilágosításért? (T. G.) — **Felelet.** A gödöllői kertészegédi iskola igazgatóságától kérjen felvilágosítást. Kérésére a felvételi feltételekről is értesítést küldenek.

Kérdés. A vörösboros hordót fehérbor részére akarnám felhasználni. Hogy kell használhatóvá tenni? (Egy budaörsi olvasó.) — **Felelet.** Vörösbors számára a fehérboros hordókat bármikor fel szabad használni, mert ennek semmi hátrányos következménye nem lehet, de ha vörösbors hordókba akarunk fehérbort tölteni, úgy ezeket először bizonyos kezelésnek kell alávetni, mert különben a bor vörnyeges színbe fog játszani (»fuchsigo« lesz). Leghelyesebb az ilyen hordókba szódadoldatot tölteni és azzal a hordót annyiszor kimosni, míg csak a kiömlő víznek rózsás színe van, azután kiforrázzuk a hordót és végre néhány napra hideg vízzel töltjük meg. Ily kezelés után még a legkényesebb színű fehérbort is bátran eresztethetjük az egykori vörösbors hordóba.

Kérdés. Apám elhunytakor vagyonának felét én rám, aki akkor egyéves voltam, a másik felét anyámra hagyta, aki azután újból férjhez ment. Anyám az örökszét később mostohaapámra iralta s nemsohára ezután elhalt. Most együtt élünk mostohaapámmal, akinek nincs gyermeke. Mostohaapám halála után, ha az végrendelet nélkül halna el, követelhetek-e részt anyám vagyonából? (5122. sz. elfizetendő.) — **Felelet.** Ha az anyja ingatlana ajándékozás útján jutott mostohaapja tulajdonába, kötelezésre erejéig a mostohaapja hagyatéka ellen felléphet. Ha pedig az ingatlan édesanyja is már szüleitől örökölte, úgy ági vagyon címén a mostohaapja nevében álló részt is igényelheti.

Kérdés. Kistpusú hiszgasdaságban használható motorek van-e nálunk és hol rendelhető meg? (Egy házasharaszti előfizető.) — **Felelet.** Levelemben említett célnak megfelel a Semmering kézi motoros eke, ez egy kétvasú, héthengeres, 12 lóerejű benzinmotor, mely benzin, benzol és spiritusszal hajtható. Külföldi gyártmány, de képvisellete van nálunk is (Dénes B. betéttársaság, Budapest, VI., Vilmos császár-út 61. sz.).

Üzenet a könyvrendelőknek. (L. D. Z.) Csak akkor tudunk felvilágosítással szolgálni, ha a könyvek íróit is megnevezi. — (L. I. Lak.) Nyáry Andor: János kálváriája portómentesen kiadóhivatalunkban megrendelhető 6800 koronáért. — (K. G. Kaba.) Czapary: Virágtenyésztés című könyvét 4100 koronáért küldi meg portómentesen kiadóhivatalunk.

A kiadóhivatal üzenetei. (E. Á. Dunaszekcső.) 1923. évi előfizetésére semmit sem kell utánafeizetni, mivel Amerikából elintézték.

TRÉFÁK

Az ellentét.

Grün és Svarc Pestre utaznak. A Rákóczi-úton egy feltűnően csinos asszony kerül a szemeik elé. Svarc erre kóp egyet.

— Mi ez? — csodálkozik Grün.

— Hagyd csak — válaszol Svarc — eszembe jutott a feleségem.

Van benne valami.

A feminista: Mi nők a férfiak fizetését követeljük.

Egy úr: Érdekes. Hiszen megkapják! A feleségem már el is költötte az enyémet!

A gereblye.

Ágnes, aki nagyvárosban szolgál, meglátogatja szüleit falun. Hencceg városi modorával. Körüljárja az udvart. Meglátva egy gereblyét a földön, úgy tesz, mintha nem ismerné ezt a szerinte »paraszti« szerszámot.

— Édesapa — kérdi — hogy is hívják ezt az izét itten?

— Ezt, fiam? — mondja az apja, ki átlát a leánya szitáján — mindjárt megtudod, csak lépj rá a fogára.

A leány megteszi, mire a gereblye fölbillenven, jól fejbe üti nyelével a leányt.

— Jaj, hogy a fene egye meg ezt a gereblát! — kiált a leány.

— Látod, fiam — mondja az apja — már eszedbe jutott a neve, de — németül. Lépj rá még egyszer, majd eszedbe jut magyarul is!

(Beküldte Krejcsirik Olga Szolnokról.)

Kevesebb pénzbe kerül

a kávéja, ha babkávét és pótlék helyett egymagában az újfajta „ENRILO”-ból készíti. „ENRILO” tökéletesen pótolja a babkávét. Erősebb, táplálóbb, izletesebb és ezenfelül használatban rendkívül olcsó is. Eme különlegesség minőségéért gyártójának, **FRANCK HENRIK FIAI** cégnek világhíre szavatol.

ENRILO

Éhes disznó makkal álmodik.

Azt álmodta a cigány, hogy egy bögre hideg kávét kapott. Sietett tüzet rakni, hogy a kávét megmelegítse, de közben föl-ébredt.

— Üsse meg a devia a gusztsusomat! — átkozódott mérgében — miért nem ittam meg a kávét hidegen?

(Beküldte Oláh János Tiszaderzséről.)

Finom hang.

— Erigy fiam, nézd meg kinn, hogy az ökör böge, vagy a szomszéd jött meg a kocsmából?

Őszinte.

Egyszer egy hetvenéves vénasszony másodszor is férjhez akart menni. A pap magához hívatta és felszóllította, mondja el a tízparancsolatot. Az asszony egyetlen kukkot sem tudott belőle.

— Hogyan mehetett maga először is férjhez? — méltatlankodott a pap.

— Jaj, tisztelendő uram — felelt a vén szerelmes — akkor még híre sem volt a tízparancsolatnak.

(Beküldte ifjabb Bordás Antal Túrkevéről.)

Eltalálta.

Tanító: No, Malac Miska, meg tudnád-e mondani, miért harapott bele Ádám a tiltott fáról leszakasztott gyümölcsbe?

Malac Miska: Mert nem volt bicskája.

(Beküldte Szentpéteri István Kovácsvágásról.)

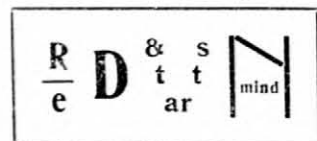
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.



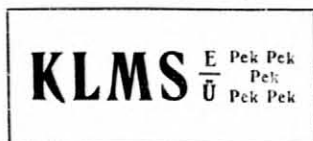
(Beküldte: Vörös Vince, Bicsérről.)

2. Belürejtvény.



(Beküldte: Mester József, Debrecéről.)

3. Betürejtvény.



(Beküldte: Ifjabb Balogh Ferenc, Mezőberényről.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 51-ik számunkban közöljük.

A 45-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Drága a muzsikászó.**
2. Betürejtvény: **Tizedes.**
3. Betürejtvény: **Fertőtlenítő.**

Megfejtették: Adorján Béla, Tüzes István, ifj. Vetró József, Szabó János, Pál Irén, ifj. Uj József, ifj. Bene János, Sántia Gyula, Farkas Kálmán, Vasas István, Parázs János, Borsos József, ifj. Lengyel József, Pánczél Rezső, Flink György, Dori József, Boros Mihály János, Sándor István, Szijjártó Szabó Benjamin, Szücs János, G. Oláh József, Kecskés Zoltán, Kónyi Pál.

Jutalomkönyvet nyertek: **Pál Irén (Békés), Kecskés Zoltán (Budapest), Dari József (Szabadszállás), Farkas Kálmán (Pilisvörösvár), ifj. Uj József (Szabadszentkirály).**

A 46-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 25-én.)

Gabona, liszt és hüvelyesek. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 107—108.000, pestmezei és dunántúli 106—107.000, 79 kgr.-os tiszavidéki búza 110—110.500, pestmezei és dunántúli 108.000—109.000, rozs 82—83.000, takarmányárpa 65—69.000, sórárpa 73—73.500, köles 82.500—88.500, zab 76—78.000, tengeri 73—75.000, repce 180—190.000, bab 19.500—200.000, korpá 42—43.000 K métermázsánként. — Búzaliszt 0-ás 2160, 2-es 1910, 6-os 1550, 7-es 1180, takarmányliszt 680, korpá 510. Rozsliszt 0-ás 1620, 1-es 1460, takarmányliszt 680 K kilogrammonként.

Vetőmagvak. Lóheremag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—500.000, lóheremag nagyaránkás, tisztítható 520.000—580.000, lóheremag nagyaránkamentes 600.000—650.000, lucernamag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—480.000, lucernamag nagyaránkás, tisztítható 500.000—550.000, lucernamag nagyaránkamentes 550.000—600.000, mák 300.000—310.000, Viktória borsó 125.000—130.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétsizéna elsőrendű ó 36.000—40.000, másodrendű ó 31.000—35.000, harmadrendű csomagolásra 15.000—25.000, sarjuszéna 40.000, lucernaszéna 50.000, zabosbüköny 44.000, takarmányrépa 13.000—14.000, alomszalma 8000—14.000, zsúpszalma 20.000—22.000 K métermázsánként. — **Műtakarmánypiac.** Árak: korpá prompt 394, malmoknál 440, 8-as 600, malmoknál 620, répaszelet 500, konkolv 540, olajpogácsa 700, extrahált liszt 350—400, lótap 250, malatácsira 500, sörtörköly 350 K kilogrammonként.

Vágómarhavasár. Legjobb minőségű ökör 4400—5000, kivételesen 5100—5300, közepes 3300—4200, gyöngébb 2300—3200, jobb minőségű bika 4300—4900, kivételesen 5000—5300, gyöngébb 2700—4000, jobb minőségű tehén 3700—4600, kivételesen 4700—4900, gyöngébb 2300—4000 kicsontozni való marha 2000—2300, növedékmárha 2800—4000 K kilogrammonként.

Sertésvasár. Könnyű sertés 7600—8500, közepes 8000—8800, nehéz sertés 8300—9500 K kilogrammonként.

Lóvasár. Igás kocsiló, nehéz 1.100.000—3.000.000, igás kocsiló könnyű 625.000—1.600.000, alárendelt minőségű lovak 120.000—1.100.000 K-ig.

Juhvasár. Feljavított juh 3500 K-ig kilogrammonként elsőüllyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. Elsőrendű erdélyi prima, fehér jármosökr 6000—7000, elsőrendű tarka jármosökr 4500—5500, másodrendű tarka jármosökr 4000—4500, friss fejős és vemhes tehén 5000—6000, 1 1/2 éves üszök és tinók 4000—5000 K kilogrammonként elsőüllyban.

Hús- és zsírpiac. **Marhahús:** eleje, elsőrendű 8000, másodrendű 6400, hátulja, elsőrendű 10.000, másodrendű 7600, gulyáshús 5800—7600. **Borjúhús:** eleje, elsőrendű 10.000, másodrendű 8000, hátulja, elsőrendű 16.000, másodrendű 12.000, pörkölt 5800—8000. — **Sertés hús:** oldalas 11.800, comb 12.000, karaj 13.400, háj 13.600, zsír 13.600 olvasztani való szalonna 12.400. — **Birkahús:** eleje, elsőrendű 7000, másodrendű 3200, hátulja, elsőrendű 8600, másodrendű 4800 K kilogrammonként.

Gyapjú. Nagyban árak a következők: timárgyapiú, tiszta, elsőrendű 21.000—25.000, másodrendű 18.000—20.000, merinó, uradalmi 9500—11.000, szennyes 7400—8800. bányagyapjú, elsőrendű 8500—10.000, másodrendű 7400—8200 K kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőrök, magyar ökör- és tehénbőr 6800—6950, tarka 7000—7100, sómentes szarv és csont nélkül 10.000—11.000, vidéken dunántúli bőrök 8200—8400, tiszavidéki 7600—8000 K. Borjúbőrök: vágóhidon, csarnokokban, rövid lábbal, fejtel 10.500—11.200, vidéken fejesebb 12.500—13.500, fejellen, sómentes 15.000—15.600 K. Juhbőrök: gorombagyapjas 10.000—11.000, szűcsbőr 7800—8200, timár célra 7000—7400, vegyes 7500—7800, kecskebőr 18.000—18.600, héberling 16.000—16.500 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Tej literje 1250, tejszín 11.000—12.000, tejszín 11.000—12.000, tejfel 2800—3500, vaj 13.000—20.000, tehénturó 2100—2400, juhturó 7200—11.000, juhsajt 9000, emmentáli 22.000—24.000, gróji 17.000—22.000, trappista 11.000—13.000 K kilogrammonként.

Halpiac. (nagyban): Ponty elsőrendű 8000—9000, másodrendű 6000—7000, harmadrendű 4000—5000, süllő elsőrendű 15.000—16.000, másodrendű 12.000—13.000, harmadrendű 6000—9000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke párja 10.000—24.000, tyúk párja 26.000—36.000, hizott ruca 11.000—12.500, hizott liba 11.000—12.000, hizott pulyka 7000 korona kilogrammonként elsőüllyban. Libamáj 16.000—26.000, libaszár 16.000—18.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 570—600 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 600—900, petrezselyem 350—900, zeller 400—600, vöröshagyma 200—400, fokhagyma 450—800, cékla 400—700, fejeskáposzta 300—350, kelkáposzta 600—700, rózsaburgonya 520—550, fehér 250—320, fekete retek 300—600, uborka 1500—2000, paradicsom 600—900, zöldpaprika 600—800, tök 600—750, egy cső tengeri 150—160, vajbáb 2800, karfiol 2000—3000, toрма 2000, spenót 600, sampiongomba 14.000—16.000, alma 3000—4000, birsalmá 1800—2600, körte 3300—4500, szőlő 3400—4000, dió 6000—7000, mandula 36.000—44.000, gesztenye 1600—2400 K kilogrammonként.

Bor. Mult heti jelentésünk óta a helyzet teljesen változatlan.

Idegen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi november hó 27-én: 1 drb Napoleon 68.800 K, angol font 92.200 K, dollár 21.150 K, francia frank 1201 K, német márká — K, olasz lira 945 K, osztrák korona 0.30 K, román lei 119 K, cseh korona 624 K, svájci frank 3660 K, szerb dinár 249 K, lengyel márká 0.055 K. Zürichben 100 magyar K-ért 0.0305 svájci frankot fizettek.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**

AZ AGYVELŐ TÖRTÉNETE

ELBESZÉLÉS. • IRTA: ZSOLDOS LÁSZLÓ.

1. Danica.

A zseniális Sebes János doktor, vagy, amint barátai kishitű gúnnyal elnevezték, János «evangélista» még alig három éve orvoskodott és máris sikerült egész csomó ellenséget szerezni magának kartársai között. János evangélista ugyanis még újdonsült doktor korától fogva konok és merész hirdetője volt a szervek átültetéséről szóló romantikus, de megkapóan szép sebészeti elméletnek. A beteg szervezet műtét útján ellátolítani a testből s a helyébe rögtön beforrasztani egy másik élőlénynek, pl. a majomnak az azonos, ép szervét, olyképen, hogy emez az emberi szervezetbe beleilleszkedve, mindjárt tovább folytassa — jól azt a munkát, amit a kivett beteg szerv már rosszul is alig tudott végezni, hát biz' ilyesminek a megkísérlése olyan orvosi halálugrásnak látszik, ami már csak elvben is méltó megütközést kelthetett a jól kitaposott ösvényen haladó kartársak tömör soraiban. Es ha arra a fogas kérdésre gondolunk, amit valamelyik sebész-kolléga vetett föl gúnyosan az egyik szaklapban, hogy tudniillik (még ha maga az operáció egyáltalában sikerülhetne is, amint hogy egyáltalában nem sikerülhet) vajjon miféle gyógyintézetben szándékozik Sebes kartárs úr állati szerveket ültetni át az emberi testbe? — a sebészeti klinikán-e, ahol ez esetben külön műtővágóhidat kell majd felállítani, vagy pedig az állatgyógyintézetben, mert ez esetben kicsit legálább is szokatlan dolog lesz beteg lovak és kutyák között kezelni a műtéten átesett pácienseket? — akkor szinte természetesnek lehet találni az orvosi karnak azt a félig bosszús, félig szánalmas vállvonogatását, amellyel napirendre tért erről az utópiáról.

Sebes János (akinek szegény fiú létére nem volt semmilyen összeköttetése) hiába próbált megmozgatni fűt-fát, hogy legalább laboratóriumot bocsássonak valahol a rendelkezésére, ahol háziynyulakon, s az orvosstudomány más ilyen négylábú vértanuin lehetne kísérleteznie; s így bizony kénytelen volt a maga szűkös otthonából csinálni, fölszerelés dolgában meglehetősen hiányos, kísérleti telepet, ahol aztán mint a havasi oláh a kecskéjével, hát ő is egy fődél alatt alhatott háziynyuláival. Hanem ezek közül a műtétek közül is csupán kettő sikerült, mert másik két esetben a nyulak már operáció közben jobblétre szenderültek, egy harmadik nyúl pedig a kezelés során mondott búcsút az árnyékvilágnak. Természetesen ez is mind a mostoha viszonyok miatt történt ilyen tökéletlenül. De azért a mi doktorunknak még örülnie kellett, hogy az a két egyetemi tanár, meg néhány más orvos, akit már másfél esztendő óta nyagगतott, hogy jöjjön el legalább a lakására végignézni egy ilyen műtétet, mindig talált valami félig tréfás ürügyet, amivel elhárította magától a meghívást; mert különben könnyen megtörténhetett volna, hogy a tudós férfiak véletlenül ép ahhoz a nyúl-operációhoz találtak volna eljönni, amelyik a fehér-szörű páciens kimulásával végződött s akkor aztán az Isten irtalmazott volna Sebes Jánosnak: úgy elverték volna rajta a port a kolléga urak.

A gyertya nem arra való — mondta Jézus Krisztus — hogy véka alá rejtse, s ép ezért mindig kuncsorog a világban egész sereg ember, aki egyre csak azt lesi, hogy melyik fellobbanó gyertyalángra borítsa rá a kezében szorongatott vékát. A világnak ezzel a fura rendjével János «evangelistának» is hamarosan meg kellett alkudnia s ez a magyarázata, hogy orvosi gyakorlatának a harmadik esztendejében a lángeszű sebész úgyszólván már teljesen beletörődött, hogy (az úgynevezett komoly műtéteket részint az ingyenes kórházakra, részint a drága szanatóriumokra és egyetemi tanároknak lévén szokás rábízni) furunkulusokat, meg dagadt mandulákat, valamint fájdalmas körömmérgeket vagdosson ki a szenvedő emberiségéből.

A harmadik esztendő végén azonban váratlan esemény

történt. Amerikából megjött a hír, hogy Carrel Alexis tanár sikeres kísérleteket tett a laboratóriumában a szervek műteti átültetése terén s ez a szenzáció egyszerre fölragadta Sebes doktort a félreismertség ködéből a magasba. Az az egyetemi tanár, aki másfél esztendőn keresztül annyi elmés kifogást talált János evangélista szerény meghívásaira, most maga sietett fölkeresni az igénytelen embert, megnézte a szobájában édeglő háziynyulait, a spirituszban őrzött beteg szerveket, amiket Sebes ma is kifogástalanul működő, ép, idegen szervekkel helyettesített a nagyitűl állatkákban, szóval töviről-hegyire elmagyaráztatta magának a különleges műtét összes fázisait és miután már meglehetősen megemésztette a dolgot, akkor megígérte Sebesnek, hogy még aznap beszél a miniszterrel és kieszközöl a számára egy nagyszerűen fölszerelt laboratóriumot, sőt külön műtő-osztályt is (lóláb! lóláb!) — a saját klinikáján.

Sebes nem vette észre a lólábat. O csak a maga elméletének a diadalát látta. Nem baj, ha az Ujvilágon keresztül jön is ez a diadal, az elsőség azért mégis az övé marad, a nevét fölveszi a szárnnyára a hír és keresztülröpíti ezen a sártekén, mint valami új Messiást, aki egészségessé tudja tenni a bénákat és új életet lehel a Lázárokbá. Nem telt bele egy hét és nemcsak az orvosi, hanem a napi, sőt a képeslapok is tele voltak a Sebes—Carrel-üggyel s két hét múlva már az egész művelt világ sajtója együtt emlegette az átültető elméletnek immáron két világhírű bajnokát.

A kicsinyeskedő «János evangélistás» barátok, a köszöntését is csupán félvállról fogadó kartársak most, mintha csak összebészéltek volna, mind összefogtak s tele tudóval harsónázták a mellözött fiatal orvosnak a hozsánnát, miközben mindegyikük kieszelt valami intim hazugságot arról, hogy (ez is, meg az is, meg amaz is) már ekkor meg ekkor milyen lelkesen pártfogolta, vagy buzdította Sebes Jánost ebben a korszakalkotó munkában.

Kicsit szánalmas volt ez a lólálalában való föltámasztás, hanem azért a mi doktorunknak csak úgy dobogott a szive örömeiben, hogy végrevalahára elérte vágyainak a Mekkáját. Kap laboratóriumot, külön műtőosztályt, asszisztentst, személyzetet, nyulat, kutyát, majmot, amit csak akar és most már majd igazán a kedve és zseniális tudása szerint foglalkozhatik a sebészettel.

Ép ezek közben a nagy előkészületei közben történt, hogy egy májusi reggelen távirati meghívás jött a címére egy ismert nevű budapesti belgyógyásztól, aki a gazdag Bogoljevics-család nevében műteti beavatkozásra kérte özvegy Bogoljevicsnek egyik torontáli kastélyába. Sebes még aznap leutazott. Négylovas hintó röpítette a kis vasúti állomástól a bunyevác kastélyig, amelyiknek a széles, nagy, oszlopos tornácán már ott várta az érkezőt a belgyógyász-kolléga és a félelemtől és izgalomtól sápadtan, remegő ajakkal, a beteg özvegyasszony tizennyolc éves, ragyogó fekete szemű, gyönyörű sudár lánya, Danica.

Sebes Jánosnak a tudományos eszményekért, meg a mindennapi kenyérért vívott nehéz küzdelmei eddig nem igen nyújtottak módot sem udvarolgatásra, sem általában arra, hogy urilányokkal és lányos házakkal — nem úgy mint orvos, hanem úgy mint fiatalember — valami szorosabb ismeretségbe juthasson. Az efféle emberekkel aztán majdnem matematikai pontossággal meg lehetne állapítani, hogy az első valamirevaló képző lány a Danica az első bizalmasabb mosolyától (hogy a női kéz gyöngéd érintéséről ne is beszéljünk) menten megbolondulnak, a szívük elkezd repesni, meg vergődni, mint a lepke a gyertya körül és a vége (mondom: matematikai pontossággal) az, hogy szerencsésen bele is esnek ennek az első melegebb leánymosolyba a gyertyalángjába. Hát a mi lángeszű fiatal sebészünk is szakasztott így járt.

(FOLYTATJUK.)

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHÉK FARKAS MOZ BPEST.
 IV. KÁROLY-KÖRÚT 26.

Ha ingatlan venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-u. 19.

BRILLIÁNSOKAT,
 gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király- Tel.: József 105-35.
 u. 51. (Teréz-templom m.)

Ekék, ekealkatrészek,
 boronák, kapálóekék, fűkaszálók,
 marokrakó és kévekötő aratógépek,
 lógeréblyék, kézi-járgányosok,
 motoros- és gözcséplőkészletek,
 szecskavágók, répavágók, darálók,
 morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Bíróság» által engedélyezett
 Ingatlanforgalmi és üzletértékesítő Irodája
 Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
 Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
 MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Ha lapunk hirdetései, vagy a tanácsadó ajánlata alapján bármelyik céghez fordul ajánlatért, saját érdekében így kezdje levelét: „A Vasárnap képes hetilapban olvastam, hogy...”

SARKADI RUDOLF

kézműáru r.-t., Budapest, Fővám-tér 3. sz.
 (Központi vásárcsarnokkal szemben.)

Férfi gyapjűszövetek	méterje K 40000.—
Kék és fekete posztó	méterje K 80000.—
Skót szövetek (női ruhára)	méterje K 19000.—
Színes női gyapjűszövetek	méterje K 40000.—
Barchentek	méterje K 10000.—
Vászon és kanavász	méterje K 10000.—
Téli fejkendő	darabja K 12000.—

Nagy választék selymekben, nagy posztókendőkben és menyasszonyi kosszorúk- és fátolokban.

Mintákkal szívesen szolgálunk.

PÁLINKAFŐZŐ

és egy darabból Kalapált



vörösréz mosó- és lekvárfőző-üstök

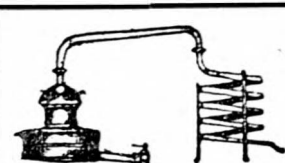
legjutányosabban kaphatók
NAGYIGNÁC cégnél
 Budapest, Károly-körút 9. szám.
 Alapított 1884. Telefon: József 115-14.



MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
 Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörtes töltények, löszerek.



Vörösréz pálinkafőző-üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben
 Máthé András rézműárúgyár, Újpest, Károly-utca 11. Nyugattól B villamossal. Telefon: 140-06.

Magánjáró

10 lóerejű 60 colos cséplővel, gabonatorlesztésre is kapható.

Cím:

KELLNER ANTAL ÉS FIA
 Budapest, V., Berliini-tér 12. sz.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket

stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfordítókat szakszerűen berendez.

Godra Sándor és Fia
 rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.



Törött kerékpárok



kijavítását, zománcolását és nikkelezését szakértelemmel és olcsón csináljuk

LÁNG J. és FIA
 kerékpár nyakerezkedők Budapest, József-körút 41. sz.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephír, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk. 4

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNFOR
 szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetező
 szénkénegezők, háti és egykezes kénporozógépek a legelőcsőbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézműgyár (Cégtfőnök Terényi Samu)
 Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

